

یادگار گرامی امام خمینی با توصیه احزاب و فعالان سیاسی برای رعایت مرز میان مصلحت سنجی و فرصت طلبی، گفت: اگر می خواهید خودتان را بالا بکشید کار شما فرصت طلبی است و اگر می خواهید آرمانتان را تقویت کنید مصلحت سنجی است.

فرصت طلبی آفت انسانیت است

به گزارش اسپادانا به نقل از جماران، حجت الاسلام و المسلمین سید حسن خمینی در دیدار با دبیرکل و اعضای حزب ندای ایرانیان که در حرم مطهر امام راحل برگزار شد، با اشاره به این سخن که «تشکیلات معید است، اما معبود نیست» اظهار داشت: دوستان این تشکل جوان هستند، گرچه ممکن است سابقه حضور در تشکیلات دیگری را داشته باشند، ولی اکنون آغاز یک فعل و انفعال سیاسی جدید در زندگی آنان است. وی افزود: در ایران حزب به معنای مصطلح هیچ گاه یک پایه و اساس قوی پیدا نکرده بود. در آغاز مشروطه یک جریان وجود داشت، بعدها تعداد آنها بیشتر شده و بعدها به ابتدال حزب مردم و حزب ایران نوین کشیده شد. سپس در اثر یک جنون لحظه ای و تصمیم غیرمنطقی که هنوز سرداران آن در صدد توجیه آن هستند، حزب رستخیز شکل گرفت. همچنین حزب های دست چپی با الهام از احزاب کمونیست شکل گرفت که تشکیلاتی ترین آنها حزب توده بود. همه این تشکل ها می تواند شما را در آغاز کار به نکته ای رهنمون می کند و آن اینکه از افتادن ها درس بگیرید که بایستید، از شکست ها درس پیروزی بگیرید. وی با بیان اینکه یکی از بزرگترین آفت ها هنگام ورود افراد به تشکل ها این است که مطلق انگار می شوند، گفت: با این نگاه افراد می گویند هرآنچه از ماست خوب است و هر آنچه از رقیب ماست بد است. آنها نه می توانند بدی های مجموعه شان را ببینند و نه خوبی های رقیب را. این مطلق انگاری در طول تاریخ وجود داشته است. در حالی که اینکه انسان تصور کند تمام جریان مقابل، یک اندیشه اند صحیح نیست. سید حسن خمینی با اشاره به فرقه «مرجئه» در صدر اسلام، این گروه را نقطه مقابل خوارج ذکر کرد و یادآور شد: یکی از ویژگی های این گروه این بود که متهم به بغض با امیرالمؤمنین(ع) بودند. در حالی که همه مرجئه تاریخ اینگونه نبوده اند و ابوحنیفه رئیس فرقه حنفی یکی از کسانی بود که مرجئه بود اما بغض امیرالمؤمنین(ع) نداشت؛ همانگونه که در تاریخ شیعه هم افراد شیعه نما وجود داشته اند. در کار تشکیلاتی نباید مطلق انگاری کرد و باید بدانیم ما که جمع شده ایم تنها خوبان عالم نیستیم، هرچه ما می کنیم خوبی نیست، هرچه مخالفین و رقبای ما می کنند بد نیست و در میان مخالفان ما هم آدم خوب و هم آدم بد هست. وی با بیان اینکه انسان وقتی وارد یک مجموعه می شود تبدیل به قطاعی از وجود او می شود، ادامه داد: حب نفس باعث می شود انسان نسبت به همه متعلقات و تشکیلات خودش حب پیدا کند و وقتی کسی او را نقد می کند و او را به چیزی متهم می کند بر نمی تابد. این مطلق انگاری یک نکته دوم را پدید می آورد و آن اینکه انسان را از انصاف خارج می کند. علمای علم اخلاق و سایر علوم گفته اند ریشه همه خوبی ها عدالت است. تعاریف عدالت هم مختلف است؛ یک تعریف ارسطویی است که می گوید «وضع کل شیء فی محله» و تعریف جدید دیگر؛ «عدالت به مثابه انصاف» است. این مطلق انگاری انسان را از انصاف خارج می کند. انسان همیشه باید تلاش کند در رفتار حزبی خود، انصاف را از دست ندهد؛ هم انصاف در مواجهه با دوستان و هم در مواجهه با رقبای. البته ممکن است خیلی ها شناگران خوبی باشند اما الان آب در دستشان نباشد، لذا از ابتدا باید در دل خود تمرین کرده و مراقبت کند. اینجاست که مطلق انگاری که یکی از آفت های رفتارهای سیاسی است به خروج از انصاف می انجامد و خروج از انصاف انسان را درگیر یک سلسله ای از اشتباهات پشت سر هم می کند، زیرا هیچ جا نمی توانید از این مرحله برگردید. یادگار امام ادامه داد: ممکن است اینجا کسی سوال کند با این وضعیت تشکیلات معنا ندارد، زیرا باید به رای اکثریت تن داد و برخی شاید بگویند چرا باید پای نظری بایستم که قبول ندارم؟ این مهمترین سوالی است که ممکن است پیش روی فعالان حزبی باشد. یک روز یک حزب از فلان فرد حمایت می کند یا فلان موضع را نمی گیرد و من قبول ندارم؟ آیا من باید انشعاب کنم و بیرون بیایم؟ پاسخ تاریخی این سوال خوارج است که هر جا امری را نمی پسندیدند می گفتند باید بیرون

بیایم. لذا فرقه‌هایی چون صوفیه و خواجه دایما شعبه شعبه شدند و بلافاصله پس از اختلاف نظر از هم جدا می‌شدند. اینجا جای سوال است که اگر قرار است کار حزبی کنیم باید تن به نظر اکثریتی دهیم که خودمان انتخاب کرده ایم؟ در امور سیاسی کشور راهی جز پذیرش نظر اکثریت نیست، اما در کار حزبی می‌تواند قبول کند یا نکند؛ اما این معنا ندارد که اگر چیزی به مذاقمان خوش نیامد به راحتی جدا شویم. زیرا یک کار حزبی در حقیقت یک رفتار انسانی است. رفتار انسانی دَوْران بین مصلحت‌ها و مفسده‌های مختلف است. شما در لحظه لحظه زندگی بین مصلحت‌های مختلف یکی را انتخاب می‌کنید، یعنی در تزامن بین مصلحت‌های مختلف هستید. انتخاب یک شیء از بین مصالح مختلف یک تصمیم عقلایی انسانی است که انسان می‌گوید بین مصالح مختلف برای رسیدن به یک هدف والاتر برخی مصالح را فرو می‌نهد و برخی را در اختیار می‌گیرد. وی با بیان اینکه توانمندی ده نفر کنار هم توانمندی را به توان می‌رساند، زیرا هر فرد در مجموعه توان بیشتری پیدا می‌کند، افزود: انسان برای هدفی که انتخاب می‌کند می‌پذیرد در قالب گروهی همدل در کنار دیگران کار کند، هرچند برخی رفتارها را نپسندد پس در راستای رسیدن به هدف از برخی امور مخالف نظر خودش برای رسیدن به هدف والا چشم‌پوشی می‌کند. سید حسن خمینی با هشدار نسبت به اینکه تفاوت مصلحت‌سنجی و فرصت‌طلبی را از یاد نبریم، اظهار داشت: مصلحت‌سنجی همین روندی است که اشاره کردم؛ اما فرصت‌طلبی یعنی اینکه انسان برای خودش چشم بر مصالحتی ببندد. هرچا یک مجموعه افرادی احساس کردند برای مصالح شخص خودشان می‌خواهند این کار را کنند فرصت‌طلبی است. درون یک مجموعه به اینجا رسیدید، کار را رها کنید. اما اگر احساس کردید مجموعه در راستای اهدافی است که شما انتخاب کرده‌اید با مجموعه همدل باشید؛ ولو فکر می‌کنید در برخی روش‌ها هم نظر و همدل نیستید. وی با بیان اینکه ورود به کار سیاسی در تاریخ این سرزمین سابقه دارد، افزود: آن چیزی که احزاب را از درون دچار مشکل می‌کند مطلق‌انگاری نسبت به خود و غیر است و آنچه آنها را به مشکل بزرگ می‌اندازد، جایگزینی فرصت‌طلبی به جای مصلحت‌اندیشی است. لذا این دو نکته را همیشه به خاطر داشته باشید که یک حزب اگر مطلق‌انگار شد رادیکال و افراطی می‌شود و مانند خواجه چشم را بر همه واقعیات می‌بندد. جوان مطلق‌انگارتر است، زیرا آرمانخواه‌تر است و امور را سیاه و سفید می‌بیند. البته این بدان معنا نیست که انسان تسلیم بدی‌ها شود؛ هیچ‌گاه تسلیم نشوید و ظلم را خوبی تصور نکنید؛ کار خوب خوب است و کار بد بد است؛ هرکس انجام دهد. هیچ‌گاه تسلیم بدی و زشتی نشوید، حداقل درون خودتان را نپذیرید، ولو اینکه در لحظاتی برای مصالح بالاتر زبان در کام بگیرید؛ البته در صورتی که در آن مصلحت‌سنجی آرمان خودتان را ببینید نه منافع شخصی. اینجاست که رفتار انسانی ظرافت پیدا می‌کند و قیام و قعود معنا پیدا می‌کند. یادگار امام یادآور شد: عبدالله بن زبیر می‌جنگد؛ سیدالشهدا(ع) هم می‌جنگد، امام حسن(ع) صلح می‌کند، عبدالله بن عمر هم صلح می‌کند. اما از دید ما صلح امام حسن(ع) و قیام امام حسین(ع) مقدس است اما جنگ و صلح آن دو تن غیر مقدس است؛ زیرا ما پشت آن دو آرمان می‌بینیم و پشت سر این دو، فرصت‌طلبی. تفاوت این دو را «من» تعیین می‌کند. اگر می‌خواهید خودتان را بالا بکشید کار شما فرصت‌طلبی است و اگر می‌خواهید آرمانتان را تقویت کنید مصلحت‌سنجی است. مصلحت‌سنجی در ذات انسانی است، اما فرصت‌طلبی آفت انسانیت انسان است. جوان مطلق‌انگار است و طبیعت جوانی این است، البته دیگران هم اینگونه هستند. لذا نسبت به بدی باید حساسیت داشته باشید اما انسانیت اقتضای مصلحت‌سنجی می‌کند نه فرصت‌طلبی؛ مرز این دو بسیار ظریف است. راه تشخیص آن هم فکر کردن به درون خود است که ببینید با کدام قطاع وجودی این تصمیم را می‌گیرید؟ ترس، خوف یا طمع؟ وی با اشاره به اینکه تاریخ احزاب ما آمیخته به دو آفت مطلق‌انگاری و فرصت‌طلبی است، گفت: فرصت‌طلبی مجموعه تان را از درون تضعیف می‌کند و لذا درون مجموعه را آمیخته به تلنگر و نقد دائمی کنید و ظرفیت شنیدن نقد را درون خود بالا ببرید که آنگاه ظرفیت درونی مجموعه بالا می‌رود. یادگار امام در پایان گفت: نقاط ضعف و قوت زیادی در جامعه وجود دارد که باید هر دو را دید. به گذشته افتخار می‌کنیم به امروز انتقاد می‌کنیم و باید به فردا امیدوار باشیم و این سه اصل را باید همواره رعایت کنیم. پیش از سخنان یادگار امام دکتر صادق خرازی طی سخنانی، انقلاب اسلامی را میراث بلندی دانست که امکان بزرگواری در بستر تاریخ بلند اسلام و تشیع و در مرحله‌ای از تاریخ امت اسلامی پدید آورد. وی افزود: نقطه عطف این انقلاب امام خمینی به عنوان رهبر و فرمانده و شخصیتی استثنایی است که پدیده‌ای در تاریخ علمای شیعه و بزرگان اسلام بود و ندای او برخاسته از ندای تمام بزرگان تاریخ اسلام و آراء او آراء بزرگان شیعه بود. خرازی گفت: اگر به تاریخ بلند تشیع و علما بنگریم و به تاریخ و فلسفه و فقه‌نگاهی بیندازیم آراء بزرگان تاریخ از شیخ مفید گرفته تا سید بحر العلوم، محقق کرکی و علامه نایینی را در امام خمینی بطور خلاصه می‌بینیم. وی تأکید کرد: انقلاب اسلامی هویت ملی را برای ملت ایران به ارمغان آورد و به ما این نوید را می‌دهد که روزی در شبستان تاریخ، ایران خواهد درخشید و این انقلاب به ظهور حضرت مهدی(عج) متصل می‌شود. خرازی همچنین گزارشی از فعالیت‌ها و کنگره اخیر حزب ندای ایرانیان ارائه کرد.

برچسب‌ها: [سید حسن خمینی](#) [1]